

Warszawa, 16 lutego 2010 roku

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZSR/500/ 4 /2009/AW

Szanowna Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister,

fundamentem podejmowanych przeze mnie działań jest dobro dziecka i jego prawo do wychowania w pełnej i prawidłowo funkcjonującej rodzinie, a w razie konieczności – natychmiastowe zapewnienie mu opieki zastępczej.

Z informacji, które do mnie docierają wynika, iż osoby faktycznie sprawujące opiekę nad powierzonymi im dziećmi, a wobec których toczy się dopiero postępowanie o ustanowienie rodziny zastępczej, nie otrzymują dostatecznego zabezpieczenia finansowego.

Problem, o rozwiązanie którego niniejszym zwracam się do Pani Minister, dotyczy rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem, rodzin zastępczych niespokrewnionych oraz zawodowych, niespokrewnionych rodzin zastępczych wielodzietnych i specjalistycznych. Pomoc finansowa na częściowe pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w nich dziecka przysługuje im obecnie począwszy od dnia ustanowienia rodziny zastępczej. Jak wskazuje praktyka i analiza kierowanych do mnie spraw jest to rozwiązanie daleko niewystarczające i niesatysfakcjonujące dla osób, decydujących się – szczególnie w trybie postanowień zabezpieczających – na objęcie dziecka opieką. W rezultacie zagrożone jest dobro samego małoletniego, który z uwagi na niejednokrotnie niskie dochody osób, pod których pieczę zostało oddane, nie ma należycie zabezpieczonych wszystkich potrzeb materialnych.

Proces ustanawiania rodziny zastępczej, a tym samym ograniczenia rodzicom biologicznym władzy rodzicielskiej, wymaga poczynienia przez sąd opiekuńczy szeregu ustaleń, zmierzających do trafnej oceny sytuacji opiekuńczej dziecka i możliwości rodziców w zakresie sprawowania poprawnej nad nim opieki. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej

wymaga natomiast od kandydatów spełnienia szeregu warunków, przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej. Po rozpatrzeniu sprawy Sąd wydaje postanowienie o ustanowieniu rodziny zastępczej w osobach wnioskodawców oraz o umieszczeniu w niej dziecka. Następnie ustanowiona przez Sąd rodzina zastępcza – na własny wniosek – może ubiegać się o pomoc pieniężną.

Rozwiązania wymaga natomiast sytuacja dzieci, powierzonych w formie pieczy osobom, starającym się o funkcje rodziny, na czas trwającego postępowania. Kierowane do mojego Biura sprawy zawierają prośby o pomoc, celem przyspieszenia toczącego się postępowania – właśnie ze względu na niemożność uzyskania pomocy finansowej, pozwalającej na pokrycie kosztów utrzymania powierzonego dziecka.

Pozostaję w przekonaniu, że rozwiązaniem przedstawionego problemu byłoby wprowadzenie możliwości przewidzianej obecnie dla zawodowych, niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego – im pomoc pieniężna przysługuje już od dnia, w którym dziecko zostało faktycznie umieszczone w tej rodzinie.

W związku z powyższym, na podstawie art. 10a ust. 1 ustawy z 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6 poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Pani Minister o rozważenie możliwości podjęcia działań legislacyjnych w celu zmiany odpowiednich zapisów ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738).

z wyrazami szacunku
Marek Szymonowski

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

Warszawa, dnia 10 marca 2010 r.

DSR-II-0712-3-1-AB/10

**Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka**

Odpowiadając na pismo Pana Rzecznika z dnia 16 lutego 2010 r., znak: ZSR/500/4/2009/AW, dotyczące zabezpieczenia finansowego osób faktycznie sprawujących opiekę nad powierzonymi im dziećmi, a wobec których toczy się dopiero postępowanie o ustanowienie rodziny zastępczej, uprzejmie informuję:

Dokonanie postulowanych przez Pana Rzecznika zmian w projekcie ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej, który jest obecnie przedmiotem obrad Sejmu RP (druk: 2737) nie jest możliwe z uwagi na fakt, że zmiany takie bardzo daleko wykraczają poza zakres projektowanej ustawy.

Wprowadzenie przepisu, który umożliwiłby przyznanie świadczeń osobom, którym sąd tymczasowo powierzył opiekę i wychowanie nad dzieckiem, a którzy nie są rodziną zastępczą dla tego dziecka, wymaga podjęcia osobnej inicjatywy ustawodawczej.

Wskazać jednakże należy, że obecnie opracowywane są kompleksowe rozwiązania dotyczące systemu pieczy zastępczej. Na podstawie przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 30 czerwca 2009 r. „Założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dzieckiem” Rządowe Centrum Legislacji, we współpracy z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej, opracowało projekt ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W projekcie tym zaproponowano rozwiązanie, zgodnie z którym sąd, jeżeli jest to uzasadnione dobrem dziecka, może tymczasowo, nie dłużej jednak niż na 6 miesięcy, powierzyć pełnienie funkcji rodziny zastępczej małżonkom albo osobie niespełniającej warunków - w zakresie niezbędnych szkoleń dotyczących rodzin zastępczych. Projektowane

rozwiązania będą zakładały również, aby takim osobom przysługiwały świadczenia na utrzymanie dziecka.

Projekt ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest na etapie konsultacji z partnerami społecznymi. Niezwłocznie po zakończeniu konsultacji oraz opracowaniu projektu zgodnie z uwzględnionymi uwagami, projekt ustawy zostanie skierowany pod obrady Komitetu Rady Ministrów. Po przyjęciu projektu ustawy przez Komitet Rady Ministrów, zostanie on przekazany pod obrady Rady Ministrów, a następnie do Sejmu RP.

MINISTER

Jolanta Fedak